

КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК

Заснована 21 квітня 1927 р.

№27-28
(3579-3580)

28 серпня
2026 р.

Виходить
двічі на місяць

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

КПІ – довіряють!

Цього року Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського" став лідером серед столичних університетів за кількістю поданих вступниками заяв. Зауважимо, що у Києві нині працюють 46 університетів. Серед них 26 – це державні заклади вищої освіти і 20 – приватні.

За даними Міністерства освіти і науки України, до українських закладів вищої освіти на бакалаврат і на медичну магістратуру станом на 3 серпня 2026 року (нагадаємо, етап подання заяв для цієї категорії вступників завершився 1 серпня) було подано понад 1 189 960 заяв – на 28% більше, ніж торік. Отож за кількістю поданих заяв вступна кампанія 2026 року стала рекордною за останні п'ять років – більше заяв до приймальних комісій закладів вищої освіти України було подано лише у 2021 році – 1,33 млн (причому тоді вступники могли подавати до 15 заяв, а не до 10 як цього року). Тому варто пам'ятати, що мова йде саме про кількість поданих заяв, а не про кількість вступників, які подавали, повторімося, до 10 заяв.

Отже для вступу на бакалаврат КПІ ім. Ігоря Сікорського цього року було подано 39 192 заяви, тобто порівняно з минулим роком їхня кількість зросла на 10 583, або 37%! Таким чином Київська політехніка випередила свого постійного конкурента у всіх рейтингах і одного з найпопулярніших українських вишів – Київський національний університет імені Тараса Шевченка – майже на 5 тисяч заяв (туди було подано 34 323 заяви). На третє місце по Києву вийшов Державний торговельно-економічний університет з 26 247 заявами від охочих туди вступити.

Якщо врахувати і заяви, подані на вступ до магістратури, список найбільш популярних в Києві вишів не змінився: на першому місці – КПІ ім. Ігоря Сікорського, другу позицію обійняв КНУ імені Тараса Шевченка, третю – ДТЕУ.

Ці дані, серед іншого, свідчать і про певну зміну пріоритетів у свідомості вступників: цього року значно зріс попит на спеціальності інженерного спрямування та ІТ, фахівці з яких особливо потрібні нашій країні. Недарма ж найбільшу кількість заяв вступники подали до Національного університету "Львівська політехніка". Класичний Львівський національний університет імені Івана Франка опинився лише на другому місці. Ну а КПІ в цьому загальноукраїнському списку лідерів уподобань цього року вступників – третій.

Тут варто зупинитися на зростанні популярності вишів, які працюють на заході нашої країни. Не применшуючи їхнього освітньо-наукового авторитету, слід враховувати, що важливу роль при їхньому виборі вступниками безумовно відіграло ще й місце їхнього розміщення. Певна річ, жоден з українських регіонів нині не можна назвати повністю недосяжним для атак з повітря, але, все ж таки, західні області з цієї точки зору видаються трохи безпечнішими. Напевно, саме тому, за даними інформаційної системи Вступ.ОСВІТА.УА, в першій десятці лідерів окрім п'яти київських університетів на чолі з КПІ, є ще два університети зі Львова (перші два місця у всеукраїнському рейтингу) і по одному з Івано-Франківської, Чернівецької та Волинської областей.

Звісно, місця в цьому своєрідному рейтингу популярності вишів – не самоціль. Насправді, ця статистика демонструє, наскільки ефективними є освітні програми та навчальний процес в університетах, наскільки довіряють їм молоді українці та їхні батьки. КПІ – довіряють, і це для нас дуже важливо!

Інф. "КПІ"

Олімпіада KPI-OPEN повернулася

У КПІ ім. Ігоря Сікорського знов, уже всімнадцяте, пройшла Міжнародна відкрита студентська олімпіада з програмування ім. С.О. Лебедєва та В.М. Глушкова "KPI-OPEN 2026"!

KPI-OPEN – легендарна олімпіада, що її в 2006 році заснувала Київська політехніка спільно з Інститутом кібернетики НАН України та компанією Vanop! Development Group за підтримки Міністерства освіти і науки України. За кілька років вона перетворилася на один із найбільших і, безумовно, найвідоміших турнірів молодих програмістів у Європі. Понад те, олімпіада стала не просто студентським змаганням, а справжнім фестивалем людей, що не лише здобувають освіту, а по-справжньому захоплені своїм майбутнім фахом. Тим фахом, у якому на момент виходу на арену цього турніру вони вже мають доволі високу кваліфікацію, адже його завдання за багаторічною традицією є доволі складними і вимагають неабияких знань і нави-

чок. Отож за весь час проведення олімпіади участь у ній взяли 4000 студентів у складі 1050 команд зі 165 ЗВО, 75 міст і 16 країн світу.

Потім через пандемію COVID-19 був рік вимушеної перерви у 2020 році, згодом ще два роки перерви (2024 і 2025 рр.) – через повномасштабне вторгнення росії в Україну. І от цього літа завдяки підтримці генерального партнера олімпіади – відомої компанії Solidgate та інших компаній-спонсорів – олімпіада знову пройшла в звичному очному режимі!

Довідково: Генеральний партнер олімпіади Solidgate – це фінтех-компанія, яка займається оркестрацією платежів і будує платіжну інфраструктуру для бізнесів по всьому світу. Серед її клієнтів – Bolt, Nova Post, Ajax, MEGOGO та сотні інших українських і міжнародних компаній.

Але повернімося до цього року турніру. Його відкриття відбулося 3 липня, в день жалоби за нашими співвітчизниками та співвітчизницями, які загинули через ракетно-дронову атаку російських терористів на Київ в ніч проти 2 липня, тож заходи олімпіади розпочалися з хвилини мовчання. Не всі команди змогли вчасно доїхати на офіційну церемонію відкриття. Проте, попри такі обставини, олімпіаду було вчасно відкрито й завтрашні суперники як друзі зустрілися в історичній залі Вченої ради КПІ ім. Ігоря Сікорського.

"Дуже приємно, що сьогоднішня наша олімпіада зібрала представників різних університетів з усіх куточків України. Бо така олімпіада і така участь у ній студентів свідчать про нашу нездоланність, про нашу спроможність боротися і розвиватися, – звернулася у вітальному слові до учасників ректорка КПІ з навчальної роботи Тетяна Желяскова. – І кожному з вас, кожній команді бажаю проявити себе, не втрачати творчого натхнення і здобути справедливую перемогу!"

Змагання проводилися на базі факультету інформатики та обчислювальної техніки (ФІОТ) на території КПІ і складалася з одного контесту, участь у якому брали всі зареєстровані команди.

Організатори подбали і про безпеку учасників олімпіади на випадок тривоги, отож все відбувалося в укритті факультету в корпусі №18. "Ми також повністю організували проживання, гості з інших університетів мешкали в найкращих наших гуртожитках – у 22-му гуртожитку і в нашому 5-му. Там було розсе-

лено усі команди", – розповів декан факультету інформаційно-обчислювальної техніки КПІ Ярослав Корнага.

Реєстрація для участі в турнірі тривала до 23:59 годин 29 червня і, як повідомив Ярослав Корнага, до змагання було допущено 32 команди з 22 українських закладів освіти. До складу кожної з них входили по двоє-троє учасників під керівництвом тренера, який, звісно, за роботою своєї команди міг лише спостерігати, не втручаючись в неї (під час турніру обов'язки тренера зводилися до ролі офіційної особи у спілкуванні між командою та організаторами).

Учасникам було запропоновано 8 задач різної складності. Допустимими мовами програмування були Python, Java, C, C++ і C#. Зауважимо, що робочими мовами олімпіади були українська та англійська, тож і всі матеріали змагань було підготовлено в двох варіантах – українською та англійською.

За доброю традицією, що склалася з самого початку проведення турніру, його програмою було передбачено не лише змагання. Скажімо, в день відкриття KPI-OPEN 2026 одразу за урочистою церемонією учасники слухали лекцію про те, як працюють і зростають продуктивні ІТ-компанії від компанії Solidgate, яку прочитав її Senior Software Engineer Міша Гринько. А потім, того ж таки дня, вони мали можливість долучитися до активностей від Solidgate та інших компаній-партнерів. Окрім того, 3 липня студенти-волонтери провели для гостей з інших міст екскурсію

ОЛІМПІАДИ

Олімпіада КРІ-ОРЕН повернулася

стор. 1 університетом і розповіли їм про його історію. До того ж, у день закриття олімпіади, вже після оголошення переможців, для тих, хто бажав, було організовано оглядову екскурсію по Києву.

Ну а власне змагання пройшли наступного дня – в суботу 4 липня: з 11.00 до 12.00 відбувся тестовий, а з 12.00 до 17.00 – основний тур олімпіади – п'ять годин напруженої командної роботи на результат.

"Для нас було дуже важливо відновити очний формат проведення цієї олімпіади. Адже за 20 років в ній взяли участь тисячі студентів з багатьох університетів України та світу. За роки проведення участь у ній брали представники приблизно 20 країн. Зрозуміло, що нині важко запросити до Києва студентів з інших країн через умови безпеки, але нашим українським учасникам я дякую за сміливість. За те, що ви, незважаючи на умови, незважаючи на постійні тривоги, переживання та стреси, проявили волю, продемонстрували собі та іншим свої знання, – з такими словами в день підбиття підсумків турніру звернувся до її учасників ректор КПІ ім. Ігоря Сікорського Анатолій Мельниченко. – Я маю сказати, що ваша участь у цій олімпіаді є свідченням того, що вона живе і житиме й надалі... Дуже важливо, що наша олімпіада об'єднала посланців практично з усієї України, з її сходу, заходу, півночі та півдня. І я переконаний, що коли настане мир, ми також знову і знову зустрічимося з вами і вашими наступниками..."

І ось хвилюючий день нагородження переможців Відбулося воно 5 липня. Організатори оголосили назви команд і університетів, в яких навчаються їхні члени, у неділю під час підбиття підсумків олімпіади і перед розбором задач.

Три команди вийшли на третє місце, дві – на друге, і одна стала першою.

1-ше місце виборола команда LNU Turtles (Львівський національний університет імені Івана Франка).

2-ге місце – у команд KhPI_Potuzhnist (Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут") та UzhNU_ForeverYoung (Ужгородський національний університет).

3-тє місце – UCU_ByteConquistadors (Український католицький університет, Львів), NULP_Dezhavuy (Національний університет "Львівська політехніка") та KhPI_Remnants of Persistence (Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут").

"Рівень учасників олімпіади був доволі різним. Були команди, які розв'язали тільки одну задачу, деякі – дві, а були учасники, які розв'язали чотири, п'ять і шість задач. Команди, що зайняли перші два місця, точніше, одна, що зайняла перше місце, і одна, що вийшла на друге, впоралися з шістьма задачами, – так у розмові з кореспондентом "КП" прокоментував підсумки турніру Ярослав Корнага. – З іншого боку, деякі українські команди в цей період просто перебували на інших змаганнях, міжнародних, тому не змогли приїхати – так воно перетнулося в часі. Але я думаю, що наступного року команд на нашій олімпіаді буде більше. А взагалі, всі учасники молодці, боролися до останнього всі п'ять годин!"

Кожен призер олімпіади одержав преміальні гаджети: за перше місце їм вручили навушники Sony WH-1000XM6, за друге – смарт-годинник Samsung Galaxy Watch 7, за третє – клавіатуру KEYCHRON K10 PRO 100 Key K pro.

А всі команди, що частину свого літа присвятили підготовці та участі в цьому турнірі, одержали сертифікати учасників, адже всі вони продемонстрували гарні знання, справжній командний дух і волю до перемоги.

Дмитро Стефанович

ВСТУПНИКИ

Випуск перед вступом

Напередодні старту вступної кампанії-2026 і початку реєстрації електронних кабінетів вступників до вишів відбувся урочистий випуск слухачів підготовчих курсів КПІ, що працюють у складі Навчально-наукового центру інноваційного моніторингу якості освіти.

Щоправда, не всі випускники курсів мали змогу 30 червня прийти на церемонію вручення їм сертифікатів, бо багато з них під час навчання перебували не в Києві й навіть не в Україні, адже заняття проводилися в дистанційному режимі. Проте для всіх них цей день був стартом на шляху подальшого навчання та саморозвитку після здобуття середньої освіти. Де навчатися далі, яку професію обрати – головне питання, що стояло перед цими молодими людьми у ті спекотні в прямому і переносному значенні дні. Однак цілком логічним для цих випускників, в усякому разі для більшості з них, мав би стати вибір для здобуття вищої освіти саме Київської політехніки. Про це говорив у вітальному слові до них і директор ННЦ ІМЯО Олег Білецький: "Закінчення підготовчих курсів – це тільки старт. Старт вашого життя в університеті. Найкраща інвестиція в життя – це інвестиція в знання. Обираючи КПІ, ви обираєте шлях успішного студентського життя. Тому що КПІ – це насамперед люди. Люди, які вміють навчатися. Люди, які люблять цей університет... Навчання у нас буде складним, але воно буде цікавим, яскравим і незабутнім. Саме так формується людина, яка завжди буде затребуваною в професії..."

Потім була цікава й насичена корисною для абітурієнтів інформацією презентація КПІ ім. Ігоря Сікорського від фахівчині Центру розвитку кар'єри Департаменту студентського розвитку (попередня назва Департаменту навчально-виховної роботи) Дар'ї Фисун. Вона,

до речі, і сама ще зовсім недавно була студенткою, тому її розповідь, сповнена особистих вражень від університету і навчання в ньому, для випускників курсів була, напевно, особливо цікавою.

Виступили перед випускниками і нинішні студенти КПІ, які ще вчора, чи, точніше, торік і позаторік, також закінчили ці курси, а тепер успішно навчаються за обраним фахом.

Ну і хвилюючий момент, на який всі очікували, – вручення сертифікатів про завершення навчання. З огляду на те, що цього року курси закінчили майже 900 осіб і доволі значна частина з них все ж таки перебувала в Києві, церемонія проходила в два етапи – у першу і другу половину дня, бо інакше зала Вченої ради університету просто не вмістила б усіх випускників і їхніх батьків. Варто додати, що випуск був дуже сильний, про що свідчать і результати НМТ: серед випускників курсів було декілька людей, які отримали з деяких дисциплін по 200 балів!

До речі, як розповів "КП" Олег Білецький, станом на 30 червня вже було набрано 7 груп слухачів підготовчих курсів, які вступатимуть до університетів наступного року. З 1 липня вони приступили до занять. "Це гарний період, коли в школах немає занять, але можна навіть перебуваючи на відпочинку десь за містом у дистанційному режимі вже розпочати підготовку до вступу", – зауважив він. Утім, за його словами, не пізно буде долучитися до занять і з початку жовтня, або й навіть піти на інтенсив, який розпочнеться в лютому.

Насамкінець варто додати, що коли верстався номер точної цифри випускників курсів, які для подальшого навчання обрали саме КПІ, ще не було. Проте попередньо вже було відомо, що переважна більшість з них обрали для здобуття вищої освіти саме наш університет.

Дмитро Стефанович

НОВИНИ ФАКУЛЬТЕТІВ/ІНСТИТУТІВ

Сучасне обладнання від партнерів: міжнародна підтримка електрохімічної освіти в КПІ

Кафедра технологій електрохімічних виробництв Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" отримала цінне лабораторне обладнання від французьких партнерів. Ця допомога стала результатом тривалої співпраці між КПІ та Grenoble INP – UGA і є яскравим прикладом того, що міжнародна академічна солідарність продовжує підтримувати українську освіту навіть у найскладніші часи.

До університету передано сучасне електрохімічне обладнання, зокрема потенціостати, аналізатори спектру імпедансу та допоміжні прилади, які будуть використовуватися під час навчального процесу, виконання лабораторних робіт, магістерських досліджень і наукових проєктів.

Електрохімія – технологія майбутнього

Електрохімія сьогодні є однією з ключових галузей сучасної науки й техніки. Вона лежить в основі багатьох стратегічно важливих технологій, без яких неможливо уявити сучасну промисловість, енергетику та високотехнологічне виробництво.

Саме електрохімічні процеси забезпечують створення сучасних акумуляторів для електромобілів і систем накопичення енергії, паливних елементів, електролізерів для виробництва "зеленого" водню, технологій очищення води, антикорозійного захисту металів, гальванічних покриттів, виробництва електроніки, мікро- та наноелектроніки, біомедичних сенсорів, а також багатьох напрямів адитивного виробництва.

В Україні потреба у висококваліфікованих електрохіміках постійно зростає. Фахівці цього профілю працюють у хімічній, машинобудівній, енергетичній, авіаційній, оборонній та електронній промисловості, а також у наукових установах і високотехнологічних компаніях. Розвиток сучасної електрохімії

є одним із чинників технологічної незалежності держави та важливою складовою її післявоєнного відновлення.

Сучасне обладнання – сучасна освіта

Підготовка конкурентоспроможних інженерів неможлива без роботи із сучасними приладами. Потенціостати є базовими інструментами електрохімічних досліджень. Вони дозволяють досліджувати механізми електродних процесів, визначати корозійну стійкість матеріалів, вивчати кінетику електрохімічних реакцій, аналізувати властивості акумуляторних матеріалів, проводити електроосадження металів та виконувати широкий спектр наукових і прикладних досліджень.

Практична робота з таким обладнанням дає студентам можливість не лише засвоїти теоретичні знання, а й отримати компетентності, які відповідають сучасним вимогам наукових лабораторій та високотехнологічних підприємств. Це особливо важливо для підготовки майбутніх дослідників та інженерів, здатних працювати з новітніми матеріалами та технологіями.

Договір про передачу обладнання було підписано 7 липня, і вже з нового семестру обладнання використовуватиметься під час лабораторних занять, а студенти отримають можливість працювати з приладами, які широко застосовуються у світових наукових лабораторіях. Це підкреслить практичну користь допомоги.

Академічна солідарність без кордонів

Отримання обладнання стало можливим завдяки доктору Alain Denoyelle (доценту Grenoble INP – UGA), який протягом багатьох місяців доклав значних особистих зусиль для пошуку, перевірки працездатності, підготовки, пакування та організації передачі обладнання до України.

Логістику та доставку обладнання забезпечила громадська організація AFU Mriya Ukraine, яка здійснює гуманітарну підтримку України та допомагає доставляти необхідні вантажі українським освітнім і науковим установам.

Організація перевезення в умовах війни вимагала значної координації між французькою та українською сторонами. Завдяки професіоналізму всіх учасників процесу обладнання успішно прибуло до Києва і невдовзі було введено в експлуатацію.

Дякуємо за підтримку

Коллектив кафедри технологій електрохімічних виробництв висловлює щирі вдячність доктору Alain Denoyelle, керівництву Grenoble INP – UGA та громадській організації AFU Mriya Ukraine за підтримку української освіти і науки.

Сьогодні міжнародна співпраця означає не лише спільні дослідження чи академічні обміни. Вона допомагає українським університетам зберігати якість інженерної освіти, забезпечувати студентів сучасною матеріальною базою та продовжувати підготовку фахівців, які будуть відновлювати й розвивати Україну.

Цей проєкт є ще одним підтвердженням того, що справжнє партнерство ґрунтується на взаємній довірі, солідарності та спільному прагненні до розвитку науки й освіти.

Георгій Васильєв,
професор кафедри технологій
електрохімічних виробництв

/ події

Університетське літо – це не лише сесія, вступна кампанія, студентські канікули і період відпусток працівників. Свідченням цьому – матеріали цього номера. А ще – пропонуємо читачам далеко не повна хроніка міжнародних зустрічей, заходів і подій, що відбувалися в університеті впродовж спекотних літніх тижнів.

Укладено меморандум про взаєморозуміння з делегацією компанії Ibertest (Королівство Іспанія)

У середині липня представники керівництва КПП ім. Ігоря Сікорського та НН ММІ зустрілися з делегацією компанії Ibertest (Королівство Іспанія). Учасники зустрічі обговорили перспективи співпраці за інноваційними напрямками діяльності та підписали Меморандум про взаєморозуміння.

Довідково: заснована в 1970 році компанія Ibertest спеціалізується на розробці та виробництві обладнання для механічних випробувань і контролю якості матеріалів. Її продукція використовується лабораторіями та виробництвами у 67 країнах світу.

О. Барросо та М. Безуглий

Згідно з укладеним Меморандумом розпочато стратегічну співпрацю у сфері обміну інформацією щодо сучасних методів та технологій випробування продукції та матеріалів у сфері машинобудування, матеріалознавства, оборонних технологій та технологій випробування медичних виробів, сприяння розвитку та доступності сучасних методів випробування продукції оборонних технологій та медичних виробів для широкого кола компаній-виробників в Україні, проведення спільних науково-методичних та навчальних заходів з метою навчання спеціалістів з контролю якості та підвищення кваліфікації виробників продукції в Україні. У фокусі партнерства – сприяння в напрямі створення простору MilTechLab – сучасної лабораторії випробування та контролю якості продукції оборонних технологій, медичних виробів, впровадження та розвиток сучасних методів випробування у встановленому законодавством порядку. Також домовлено у разі створення лабораторії забезпечити сприяння використанню простору MilTechLab для підготовки фахівців в межах освітніх програм рівнів бакалавр і магістр; запровадженню нових дисциплін та створенню нових освітніх програм; реалізації нових розробок за напрямом оборонних технологій.

Інф. "КП"

Мережа 5G для київських політехніків і відвідувачів університетського кампусу

У середині липня 2026 року на території КПП почала повноцінно працювати мережа 5G! Швидкість завантаження – до 1,7 Gbps із мінімальним пінгом. Це принципово новий рівень мобільного зв'язку.

Окрім території КПП мережа частково покриває лише центр Києва, зокрема Хрещатик. Масштабне її розгортання в Україні за прогнозами очікується тільки після завершення війни.

Проте слід зауважити, що до Києва технологію вже протестували у Львові, Харкові та Бородянці. У Харкові за п'ять місяців після запуску кількість базових станцій 5G збільшили у 2,5 рази. Загалом по Україні вже працює понад 300 таких станцій, а технологію випробували близько 1,5 млн абонентів.

Що означає 5G для КПП?

Насамперед, комфортну роботу студентів і викладачів із сучасними цифровими сервісами. Також швидкий доступ до навчальних матеріалів і передавання великих масивів даних, адже швидкість 5G в рази вища за звичайний 4G. Окрім того, розвиток внутрішніх цифрових систем університету та стабільнішу взаємодію між підрозділами. Ну і, звичайно, нові можливості для наукових досліджень, навчання й тестування технологій 5G, IoT, штучного інтелекту та інших інновацій.

І це лише початок. Уже проводиться робота щодо розширення мережі, подальшої модернізації інфраструктури та реалізації нових спільних проєктів.

Університет щиро дякує своєму партнеру – компанії "Київстар", а також її президентові, випускнику КПП Олександрові Комарову за підтримку проєкту та внесок у розвиток цифрової екосистеми нашого вишу.

За інф. сайту КПП ім. Ігоря Сікорського та профільних інформаційних ресурсів

Літо 2026: з хроніки подій

Наносупутник PolyITAN-1 КПП ім. Ігоря Сікорського встановив рекорд за тривалістю польоту в космосі

У КПП ім. Ігоря Сікорського офіційно встановили та зареєстрували рекорд України в номінації "Найтриваліший політ українського наносупутника в космосі". 30 липня 2026 року до Книги рекордів України внесено інформацію про університетський наносупутник PolyITAN-1, який уже понад 12 років успішно працює на навколосупутній орбіті. Це досягнення зафіксовано експертом Національного реєстру рекордів України Віталієм Зоріним.

"КПП працює над тим, щоб відновити потенціал України як космічної держави. Університет запустив три власні супутники. Один із них – PolyITAN-1, який у цьому році встановив рекорд. Важливо, що науковці КПП – а це і викладачі, і аспіранти, і студенти – залучені до розробки компонентів наносупутника. Ми вже створили замкнену систему проєктування, виготовлення та випробування малих космічних апаратів і їхніх складових, розробили систему енергоживлення супутника, яка контролює, забезпечує енергією основні підсистеми космічного апарата, систему терморегуляції, систему орієнтації та навігації, систему зв'язку тощо. Ми налагодили підготовку інженерів для космічної сфери", – прокоментував подію ректор КПП ім. Ігоря Сікорського Анатолій Мельниченко.

"PolyITAN-1 викликає справжнє захоплення. Ніхто не очікував, що супутник пропрацює майже втричі довше, ніж було закладено під час його проєктування. Тому успіх PolyITAN-1 – це, безумовно, 90% технологій і 10% удачі", – зазначив експерт Національного реєстру рекордів України Віталій Зорін.

У церемонії взяли участь розробники наносупутника зі своїм науковим керівником Борисом Рассамакінін, Перший заступник Голови ВРУ, голова Наглядової ради КПП ім. Ігоря Сікорського Олександр Корнієнко, представники Державного космічного агентства України, Головної астрономічної обсерваторії НАН України, адміністрації КПП ім. Ігоря Сікорського.

"Мрія відірватися від Землі завжди надихала вчених та інженерів на великі відкриття. Україна була і залишається космічною державою, і саме завдяки таким командам, як КПП, ця традиція продовжується. Сьогодні надзвичайно важливо розвивати власні космічні технології та підтримувати інженерну освіту, адже саме вона формує майбутнє країни. Вітаю весь колектив. Ми й надалі докладатимемо зусиль, щоб інженерна освіта в Україні залишалася престижною, а талановита молодь відчувала підтримку держави. Переконали, що студенти, аспіранти та викладачі, які працювали над PolyITAN-1, уже досягли й ще досягнуть великих професійних висот. А КПП сьогодні присутній не лише на Землі, а й у космосі", – наголосив Перший заступник Голови ВРУ, голова Наглядової ради КПП ім. Ігоря Сікорського Олександр Корнієнко.

"Сьогоднішня подія надзвичайно важлива не лише для тих, хто брав участь у цьому проєкті, а й для виховання нового покоління. Ми хочемо, щоб у ракетно-космічну галузь приходили нові люди – з КПП, з інших університетів і шкіл. Адже космічна галузь – це галузь майбутнього, і роль космічних технологій, високих технологій у нашому житті лише зростає", – Едуард Кузнєцов, Голова Громадської ради Державного космічного агентства України.

Наносупутник PolyITAN-1 було виведено на орбіту 19 червня 2014 року українською ракетою-носієм "Дніпро". Понад 12 років він функціонує на навколосупутній орбіті й продовжує передавати сигнали телеметрії. Він єдиний серед 33 космічних апаратів із 17 країн, запущених у межах цієї місії, що досі працює в космосі. З цього проєкту почалося створення багатофункціональних космічних апаратів КПП. Вони призначені для отримання високоточних зображень земної поверхні, дослідження атмосфери Землі тощо.

PolyITAN-1 став першим університетським наносупутником України й заклав основу для розвитку сучасної космічної школи КПП ім. Ігоря Сікорського – єдиного університету країни, що має власну космічну програму. Недарма ж тепер майбутні космічні інженери обирають КПП: торік понад 40% усіх вступників на спеціальність "Авіаційна та ракетно-космічна техніка" вступили саме сюди. Це важливо, бо космічна галузь тримається на людях.

Розробка супутників КПП – результат багаторічної співпраці студентів, аспірантів, викладачів і науковців різних факультетів та навчально-наукових інститутів. Саме в Київській політехніці майбутні інженери ще під час навчання долучаються до реальних космічних проєктів, перетворюючи університетські лабораторії на центри створення інноваційних технологій.

За інф. сайту КПП ім. Ігоря Сікорського

Про розширення партнерства із закладами вищої освіти Пакистану

Наприкінці липня КПП ім. Ігоря Сікорського відвідав Надзвичайний і Повноважний Посол Ісламської Республіки Пакистан в Україні Канвар Аднан Ахмед Хан. Гість обговорив з представниками університету перспективи розширення партнерства між КПП та закладами вищої освіти Пакистану, спираючись на багаторічний досвід освітньої співпраці й підготовки пакистанських студентів.

А. Шіюлін та Канвар Аднан Ахмед Хан

Окрему увагу учасники зустрічі приділили можливостям, які Київська політехніка відкриває для іноземних студентів. Йшлося про програми подвійних дипломів із провідними університетами Франції, Німеччини та інших країн, міжнародну акредитацію освітніх програм, інноваційну екосистему КПП та стипендіальні програми, що реалізуються спільно з міжнародними компаніями, зокрема з Південної Кореї та Туреччини. Пакистанська сторона зацікавлена у поглибленні співпраці з КПП, адже університет готує фахівців за спеціальностями, які мають високий попит серед пакистанської молоді. Насамперед це програмна інженерія, ракетно-космічні технології, прикладна механіка та інші інженерні напрями.

Візит окреслив перспективи подальшого розвитку українсько-пакистанського партнерства у сфері вищої освіти та розширення академічних зв'язків.

За інф. сайту КПП ім. Ігоря Сікорського

КПП є ким пишатися: студентів і випускників відзначено до Дня молоді 2026

З нагоди Дня молоді у Солом'янському районі Києва 12 серпня відбулося урочисте нагородження молодих лідерів, які роблять вагомий внесок у розвиток країни та громади. За високі досягнення у науковій, творчій, оборонній і волонтерській діяльності під час війни, а також за активну участь у житті КПП ім. Ігоря Сікорського та району, грамотами голови Солом'янської РДА було відзначено представників університету: студентку факультету лінгвістики Софію Хлевнюк, випускника факультету інформатики та обчислювальної техніки Назарія Монтицького.

Щиро вітаємо наших молодих активістів! Бажаємо їм сміливих мрій, зухвалих цілей та впевненості на шляху до їхнього досягнення!

За інф. сайту КПП ім. Ігоря Сікорського

Воркшоп для українського бізнесу від КПП ім. Ігоря Сікорського та Наукового парку адитивних технологій

На базі Наукового парку AMSP проведено воркшоп для представників мікро-, малого та середнього бізнесу, присвячений сучасним цифровим рішенням для оптимізації виробництва, швидшого виходу продукції на ринок і масштабування проєктів.

Під час програми учасники дізналися про потенціал адитивних технологій для бізнесу та ознайомилися з освітніми сервісами – навчальними програмами з адитивних технологій, цифрового виробництва, 3D-сканування, моделювання й проєктування; технічними сервісами Наукового парку – від 3D-сканування та реверс-інжинірингу до CAD-проєктування й механічних випробувань; практичними кейсами для малого та середнього бізнесу – від швидкого прототипування до модернізації деталей.

Важливою частиною події став майстер-клас "Від сканування до готового виробу". Учасники наживо побачили весь технологічний процес: створення цифрової копії об'єкта, підготовку моделі до 3D-друку, виготовлення виробу, постобробку та перевірку геометричної точності.

За інф. сайту КПП ім. Ігоря Сікорського

Григорій Лупаренко: історик, військовий, просвітник

П'ятий рік поспіль схиблений північний сусід тероризує нашу країну. Українці самовіддано боронять свою землю, незалежність і власну ідентичність. Серед них і київські політехніки – студенти, викладачі, співробітники. На жаль, до скорботного списку тих, кого забрали безжалісні жорна війни, додаються все нові прізвища. І величезна наша шана і повага ветеранам – тим, хто вистояв і повернувся до праці.

Нещодавно **Григорія Лупаренка** – ветерана війни, завідувача відділу експозиційної та виставкової роботи Державного політехнічного музею ім. Бориса Патона – вшановано Почесною відзнакою Вченої ради КПІ ім. Ігоря Сікорського за вагомий внесок у зміцнення української державності, мужність і самовідданість у захисті суверенітету та територіальної цілісності України, а також сумлінне виконання професійного обов'язку.

У 2015-2016 рр. він захищав Україну в зоні АТО, з перших днів повномасштабного вторгнення знову став до лав Збройних Сил України: брав участь в обороні Київщини, боях за Бахмут, Вугледар та на інших напрямках, зазнавав поранень і контузій, відзначений державними та військовими нагородами. Після звільнення з лав ЗСУ повернувся до музею – місця своєї наукової та освітньої діяльності.

Історик. За фахом Григорій Володимирович – історик, деякий час працював у школі. Після отримання другої освіти за спеціальністю "Музейна справа і охорона пам'яток історії і культури" (диплом з відзнакою) навчався в аспірантурі Київської політехніки, працював молодшим науковим співробітником Державного політехнічного музею при КПІ.

У 2007 р. захистив дисертацію та отримав ступінь кандидата історичних наук за спеціальністю "Історія науки і техніки", був атестований на посаду старшого наукового співробітника та призначений завідувачем відділу ДПМ. Одночасно за сумісництвом обіймає посаду старшого викладача (з 2016 р. – доцента) кафедри історії України та музеєзнавства Київського національного університету культури і мистецтв, де викладає дисципліни: "Паспортизація пам'яток історії та культури", "Науководослідна робота музеїв", "Найвідоміші музеї світу". Розробив авторський курс та викладав дисципліни "Музеєфікація та експертиза зброї", "Музеєфікація пам'яток науки і техніки", "Прикладне музеєзнавство".

Варто зауважити, що наукові інтереси дослідника стосуються саме музеєфікації технічних об'єктів та зброї, історії науки і техніки, біографії вітчизняних інженерів тощо. Він автор 115 наукових та науково-популярних робіт, 29 з яких опубліковано у фахових виданнях, визнаних ДАК МОН України. Він також написав дві монографії і є співавтором ще двох колективних монографій. У КПІ з його дослідженнями з історії техніки, напрацюваннями про роз-

ження взаємодії підрозділів розвідки, піхоти та територіальної оборони; проведення технічної, тактичної та вогневої підготовки бійців безпосередньо на позиціях; робота у складі екіпажу аеророзвідки, у складі екіпажу FPV. Завдяки діям його та побратимів у ворога вибухало і палало. Безпілотні системи влучно відпрацьовували по визначених цілях. Противник втрачав техніку та особовий склад. Так і мало бути, адже на нашому боці правда і завзятість, а це завжди додає звиятиги.

Та у війні свої замисли. У кінці квітня 2025 р., керуючи штурмовою групою, Г. Лупаренко отримав контузію (яку вже за ліком?) й осколкове поранення. Проте вже за два місяці він знову в лавах Сил оборони, тепер на Харківщині. Проводить заняття з новоприбулими військовослужбовцями з розвідувальної, вогневої, тактичної, технічної, інженерної підготовки. Бере участь у пошукових діях, контрдиверсійних заходах, логістичному забезпеченні підрозділу тощо. Закінчує службу головним сержантом розвідувальної роти, оператором РЕБ.

Просвітник. Науковець з повагою розповідає про підрозділ, у якому працює нині: "Державний політехнічний музей при КПІ ім. Ігоря Сікорського – єдиний в Україні заклад, де представлено історію становлення основних галузей вітчизняної техніки, внесок України в історію розвитку техніки у світі. Усі студенти КПІ обов'язково відвідують музей, де знайомляться з історією ВЗО. Також тут часто бувають школярі, студенти інших вишів, містяни та гості університету".

У музеї Григорія Володимировича заслужено цінують. "Він знаходить підхід до будь-якої аудиторії слухачів, розповідаючи такі складні теми, як історія стрілецької зброї, історія сухопутного та водного транспорту, історія вітчизняних двоколісних транспортних засобів. Дослідник глибоко вивчає та розкриває під час експерсій теми внеску вітчизняних інженерів у розвиток техніки, внеску студентів та викладачів КПІ в розвиток техніки", – зазначають колеги.

А ще його дописи з історії техніки ми залюбки публікуємо в нашій газеті. Вони завжди глибокі, цікаві, науково виврені. Тож завше виникає бажання читати продовження. Редакція "Київського політехніка" вітає Григорія Володимировича з відзнакою, щиро тішить, як і його колеги, що він з нами, і сподівається побачити на сторінках газети його нові цікаві розвідки.

Надія Ліберт

А. Гаврушкевич і С. Стіренко вручають Г. Лупаренку Почесну відзнаку Вченої ради КПІ

виток і становлення тракторобудування, підготовку інженерів для сільського господарства, внесок військових конструкторів у розробку цивільної техніки тощо можна ознайомитися в збірниках наукових праць конференцій та електронній бібліотеці.

Військовий. Не секрет, що ветерани не надто говірки, особливо ж про події лютого-березня 2022-го. А на долю Григорія Володимировича випали тоді чи не найзнаковіші для Києва бої – на лінії Мощун – Гута Межигірська. Вистояти проти відбірних десантних підрозділів ворога, коли неба не видно, пісок не встигає опасти на землю від численних розривів і знову здіймається в повітря від нових вибухів, сосни здригаються, плачуть живицею і зрізаним снарядами віттям прикривають сміливців. Це був не героїзм – відчайдушна несамовитість: не задкувати, не коритися, не зрадити своє.

Відбувся контузію. Потім були Плоске, Торецьк, Вугледар: участь в оборонних боях, штурмових діях, проведенні розвідки. І знову контузія. Затим робота з налагод-

АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ

Нові горизонти біоенергетики для України: стажування в Німеччині науковиць з КПІ

Важливими чинниками сучасного розвитку освіти та науки є міжнародна академічна мобільність та інтеграція української науки до європейського освітньо-наукового простору. В цьому контексті міжнародна співпраця між Україною та Німеччиною, зокрема в межах договорів з асоціацією "Ukraine Energy Autark", відкриває нові можливості для розвитку вищої освіти, науки та впровадження інноваційних безпечних для довкілля технологій в умовах сучасних викликів. Адже метою цих домовленостей є поширення інноваційних дослідницьких проєктів та їхньої реалізації для енергетичної самодостатності України.

Важливим кроком на цьому шляху стало успішне стажування двох українських науковиць з КПІ ім. Ігоря Сікорського – асистентки кафедри біоенергетики, біоінформатики та екобіотехнології ФБТ Діни Колтишевої та старшої викладачки кафедри теплової та альтернативної енергетики НН ІАТЕ Ольги Власенко – у місті Єна (Німеччина) на тему "Удосконалена анаеробна лабораторна підготовка та методи". Стажування проходило 15-26 червня 2026 року на базі "Bio-H2 Umwelt GmbH" – компанії з більш ніж 20-річним досвідом, яка займається дослідженнями та розробками в галузі переробки біомаси і отримання енергоносіїв та інших продуктів.

Головним практичним результатом цієї поїздки стала офіційна передача КПІ багатофункціонального лабораторного контейнера, оснащеного сучасними біогазовими установками. Це високотехнологічне обладнання тепер слугуватиме

нування ними практичних навичок роботи безпосередньо з мобільним біореакторним комплексом. Учасниці стажування детально вивчали конструктивні особливості та принципи функціонування установок, опановували методики

вали алгоритми регулярної оцінки якості отриманого біогазу, моніторингу ефективності розкладу органічних субстратів, а також визначення ключових показників стабільності процесу анаеробного зброджування. Завдяки цьому українські науковиці здобули цінний досвід управління біоенергетичними процесами, який тепер буде інтегровано до освітніх програм та лабораторних практикумів нашого університету.

Окрім інтенсивної технічної та лабораторної роботи, програма візиту передбачала серію конструктивних дискусій щодо майбутніх спільних проєктів між дослідниками України та Німеччини. Напрацьовані під час цих обговорень ідеї спрямовано на подальший розвиток відновлюваної енергетики, переробки відходів та відновлення інфраструктури нашої держави на засадах сталого розвитку та безпеки довкілля.

Українська сторона, і, зокрема, учасниці стажування, висловлюють щирю та безмежну вдячність німецьким партнерам і організаторам за їхній вагомий внесок у розвиток української науки, підтримку освітньої галузі та створення міцного фундаменту для майбутніх спільних наукових відкриттів. Отримане обладнання стане потужним стимулом для нового покоління українських інженерів-екологів та дослідників біоенергетики, які працюватимуть над відбудовою та технологічною модернізацією нашої країни.

Діна Колтишева, Ольга Власенко

Д. Колтишева та О. Власенко під час стажування у місті Єна

ефективною платформою для якісного навчання студентів, а також проведення глибоких наукових досліджень викладачами, здобувачами ступеня бакалавра, магістра та доктора філософії.

Метою програми стажування в Єні було не лише ознайомлення українських дослідниць з європейськими стандартами екологічної безпеки, а й глибоке опа-

грамотного планування й безпечного запуску технологічних процесів. Особливу увагу німецькі колеги приділили нюансам експлуатації біогазових систем як у безперервному, так і в періодичному режимах, що є критично важливим для моделювання реальних виробничих умов.

Під час практичних занять представниці КПІ ім. Ігоря Сікорського відпрацю-

У КПІ презентували національну стратегію збереження здоров'я нації

На початку літа 2026 року в стінах Київського політехнічного інституту відбулася подія, яка без перебільшення задає нові орієнтири для вітчизняної медицини. Круглий стіл, що зібрав провідних вчених, медиків-практиків та управлінців, став майданчиком для палкої та конструктивної дискусії з концептуальних питань розвитку вітчизняної системи охорони здоров'я. У центрі уваги – результати масштабного експертного опитування щодо нової розробленої методології профілактики хвороб на основі моніторингу стану здоров'я населення та факторів ризику. Цей проєкт – не просто теоретична праця, а надважливе завдання, що виконується за державним замовленням МОН України відповідно до пріоритетного напрямку розвитку науки і техніки "Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань". Пропозиції до тематики надав безпосередній замовник – МОЗ України. Тож учасники круглого столу обговорювали інструмент, який невдовзі має змінити філософію охорони в усій країні.

ОСОБИСТІСТЬ

Заслужений професор КПІ Юрій Лукач До 100-річчя від дня народження

Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" відомий у країні і світі багатьма науковими школами, серед яких помітне місце займають започатковані на факультеті хімічного машинобудування (з 1999 року інженерно-хімічний факультет, а з 2025 – факультет автоматизації, промислової інженерії та екології) перші у країні школи процесів та апаратів хімічних виробництв, а також процесів та обладнання перероблення полімерних матеріалів. Неоціненний внесок у становлення й розвиток цих двох наукових шкіл зробив учасник Другої світової війни, доктор технічних наук, заслужений професор нашого університету, професор кафедри машин та апаратів хімічних і нафтопереробних виробництв, завідувач цієї кафедри виробовж 1973-1999 років Юрій Юхимович Лукач.

Життя Юрія Юхимовича – це ціла епоха: голодні й жорстокі тридцять років минулого століття, жакливі роки Другої світової війни, важкі повоєнні роки відбудови зруйнованої країни та перші роки становлення незалежної України.

Народився Ю.Ю. Лукач 11 вересня 1926 року в селі Хвостівці Немирівського району Вінницької області в родині службовців. Це були часи, коли збідних фахівців "кидали" в найвідповідальніші місця неосяжної країни. Серед таких фахівців був і батько Юрія Юхимовича – Юхим Сергійович, тому не дивно географія проживання родини: з 1933 року – Вінниця, з 1935 – Саратов, з 1938 – Київ, а з 1941 – Тула, директором одного з оборонних заводів якої було призначено Юхим Сергійовича.

Після закінчення в 1943 році середньої школи Юрій Лукач вступив до Московського авіаційного інституту. Проте навчався він там недовго: одразу після визволення Києва восени цього ж року родина знов переїхала до столиці України, а сам Юрій перевівся до Київського політехнічного інституту, який закінчив 1948 року – в 50-ту річницю заснування КПІ, отримавши кваліфікацію інженера-механіка.

Розподілили молодого фахівця до Науково-дослідного інституту Мінавтотрансу УРСР. Там на посаді старшого інженера Ю.Ю. Лукач пропрацював два роки – до вступу в 1950 році до аспірантури кафедри машин та апаратів хімічних виробництв КПІ, після закінчення якої він захистив кандидатську дисертацію на тему "Дослідження тепловіддачі під час кипіння бінарних сумішей" і почав працювати асистентом у Київському технологічному інституті силікатів. У зв'язку з приєднанням в 1954 році цього інституту до КПІ подальше життя Ю.Ю. Лукача впродовж наступних шести десятиріч було нерозривно пов'язане з Київською політехнікою.

Асистент, старший викладач, виконував обов'язків доцента, доцент, заступник декана факультету хімічного машинобудування, декан вечірнього факультету... і неперервна наукова робота в новій перспективній галузі перероблення полімерних матеріалів. Через два роки після захисту в 1971 році докторської дисертації на тему "Дослідження неізотермічних процесів переробки термопластів", Ю.Ю. Лукач отримав вчене звання професора і очолив кафедру машин та апаратів хімічних виробництв, якою він керував двадцять сім років. Тривалий час він був заступником голови методичної ради КПІ, членом науково-методичного Комітету Міністерства вищої та середньої спеціальної освіти СРСР з хімічної технології, Ради Національної академії наук УРСР з проблем теплотехнології, Науково-технічного комітету Державного комітету з науки і техніки СРСР, головою спеціалізованої Вченої ради із захисту докторських дисертацій, а з 1975 року – головним науковим консультантом флагмана хімічного машинобудування СРСР

Сьогодні українське суспільство живе в умовах колосального тиску: хронічний стрес, масштабні міграційні процеси, зміна умов життя. Стара модель медицини, яка лише гасить пожежі й лікує наслідки, виснажує ресурси. Потрібен радикальний крок на випередження. Саме таку зброю проти хвороб створила потужна міждисциплінарна команда українських науковців. Базою проєкту став тандем Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" під керівництвом доктора біологічних наук, професора, декана факультету біомедичної інженерії Олександра Галкіна та Державної наукової установи "Центр інноваційних технологій охорони здоров'я" Державного управління справами, де колектив фахівців очолив академік НАМН України, доктор медичних наук, професор Дмитро Дячук. Нова методологія пропонує революційний підхід: оцінювати стан здоров'я людини не ізольовано, а через триєдину призму: фізичний стан, психічний добробут та соціальне середовище. Замість фрагментарних порад науковці вибудували монолітну структуру документу – від теоретичного обґрунтування концепції моні-

торингу факторів ризику до конкретних інструкцій для прийняття рішень на найвищих щаблях управління. Науковці зробили акцент на взаємодії трьох різних рівнів управління: заклад охорони здоров'я – Центр контролю та профілактики хвороб – Центр громадського здоров'я. Така трирівнева система дозволяє оперативно бачити реальну картину захворюваності й відстежувати ефективність профілактичних програм у реальному часі.

Головним акцентом круглого столу став розбір того, як розробку сприйняла професійна спільнота. Створену модель не залишили в тиші кабінетів – її винесли на широке обговорення серед практиків. Результати вражають: у консультаціях та масштабному опитуванні взяли участь понад тисяча експертів, управлінців і лікарів з усіх кутків України. 64,2% експертів оцінили потенціал методології як високий або дуже високий. Що надзвичайно важливо – понад 94% опитаних є представниками саме практичної ланки (місцевого та регіонального рівнів). Це залізобетонно доводить: розробка повністю відповідає реальним, "живим" потребам системи, а не відірвана від життя.

Водночас учасники дискусії відверто вказали на слабкі місця чинної системи: дефіцит міжсекторальної взаємодії та гостру потребу в інтеграції цифрових даних, що є критичним для успішної імплементації розроблених інструментів.

Наприкінці засідання учасники круглого столу одноставно ухвалили підсумкову резолюцію. У документі чітко зафіксовано високий рівень прийняття методології професійною спільнотою та висловлено підтримку подальшого науково-методичного супроводу проєкту задля його швидкого масштабування та впровадження на всіх рівнях системи охорони здоров'я України.

Ця масштабна розробка українських учених – наша потужна відповідь на виклики сьогодення. Вона доводить: навіть у найважчі часи вітчизняна наука здатна генерувати рішення, що зміцнюють стійкість, захищають націю та гарантують нам здорове майбутнє. Інвестиція в профілактику сьогодні – це наш спільний щит, який гарантує, що завтра в Україні буде кому жити, творити та перемагати!

Оксана Білошицька,
заступниця декана ФБМІ

– Київського виробничого об'єднання "Більшовик" (нині АТ "Перший київський машинобудівний завод"). Під керівництвом Ю.Ю. Лукача захищено 35 докторських і кандидатських дисертацій, а також підготовлено понад дві тисячі висококваліфікованих інженерів-механіків.

У наукових суперечках Юрій Юхимович умів перемагати, не зачіпаючи самолюбства переможених, і вмів програвати, не втрачаючи гідності й поваги. Мудрість і врівноваженість були невід'ємними рисами його характеру. При цьому Ю.Ю. Лукача відрізняла надзвичайно висока культура спілкування зі студентами і викладачами, керівництвом і підлеглими. Понад те, на відміну від багатьох керівників, він тонко відчував і цінував гумор.

Ю.Ю. Лукач є автором і співавтором понад 300 друкованих праць, зокрема двотомних підручника й навчального посібника, одинадцяти монографій і більше сотні охоронних документів на винаходи й корисні моделі, у тому числі провідних країн світу. Він також двічі ставав лауреатом премії КПІ за кращий підручник, навчальний посібник і монографію.

Підготовленим ним монографії "Черв'ячні машини для перероблення пластичних мас і гумових сумішей" (1965), "Валкові машини для перероблення пластмас і гумових сумішей" (1967) і "Змішувальні машини для пластмас і гумових сумішей" (1972) вже більш як півстоліття залишаються настільними книгами дослідників, конструкторів, винахідників і студентів.

Професор Лукач стояв біля витоків широкого впровадження комп'ютеризації та результатів наукових досліджень у навчальний процес (дві з перших трьох у КПІ ЕОМ "МИР-2" були введені в дію саме на кафедрі машин та апаратів хімічних виробництв). При цьому за період його завідування кафедрою обсяги наукової тематики на ній істотно зросли, що дало змогу збільшити кількість лабораторних робіт у декілька разів. Однією з основних вимог Юрія Юхимовича було впровадження результатів наукових досліджень у навчальний процес – як самостійних спеціальних дисциплін, так і у вигляді окремих розділів. При цьому кожний викладач – від асистента до професора – розробляв методичні рекомендації із застосування обчислювальної техніки в навчальному процесі (зокрема алгоритмів розрахунку певного виду технологічного й допоміжного обладнання).

І саме на очолюваній Юрієм Юхимовичем кафедрі, що однією з перших в інституті отримала почесне звання "зразкової", було запроваджено експеримент з роботи виїзних державних екзаменаційних комісій із захисту дійсно реальних дипломних проєктів безпосередньо на виробництві. Автор цих рядків був свідком таких захистів улітку 1989 року в київському Науково-виробничому об'єднанні "Більшовик", коли вчорашні студенти, а тоді конструктори Спеціального конструкторського бюро полімерного машинобудування (СКБполімермаш) захищали свої власні розробки, що в заводських цехах об'єднання виготовлялися за їхніми кресленнями та на їхніх очах. При цьому особливістю захистів було те, що графічна частина дипломних проєктів була представлена на "синьках", оскільки "білки" зберігалися в архіві СКБ!

Завдяки плідній роботі відмінника освіти СРСР професора Ю.Ю. Лукача з Мінхімпромом, Мінхіммашем, Мінпромбудматеріалів УРСР і СРСР в 1978 році факультет хімічного машинобудування отримав новий навчальний корпус №19.

Під керівництвом і за особистої участі Ю.Ю. Лукача в тісному співробітництві з головним у колишньому СРСР у

галузі полімерного машинобудування Науково-виробничим об'єднанням "Більшовик" та Українським науково-дослідним інститутом по розробці машин і устаткування для переробки пластичних мас, гуми і штучної шкіри (УкрНДІпластмаш) спростковано й виготовлено численні зразки високоефективного обладнання для перероблення пластмас і гумових сумішей.

Не можна забувати, що Ю.Ю. Лукач був і головою комісії з написання першого за часів незалежної України Статуту КПІ, а ще з його ініціативи в університеті були запроваджені почесні звання "Заслужений професор КПІ", "Заслужений викладач КПІ", "Заслужений науковець КПІ" та "Заслужений працівник КПІ".

Багато з тих, хто спілкувався з Юрієм Юхимовичем, завжди пам'ятатимуть його слова: "Інженер – це витвір мистецтва, а мистецтво не може бути масовим", а також "Професору має бути соромно читати лекції лише за наявним в існуючій навчальній літературі матеріалом". І саме життя сьогодні засвідчує правильність цих слів, адже підготовка кваліфікованого фахівця потребує надзусиль як з боку викладача, так і самого студента. Недарма Юрій Юхимович часто повторював: "Навчити не можна! Навчитися можна!" (маючи на увазі, що навіть найталановитіший викладач безсиллий без бажання здобувача освіти опанувати знання).

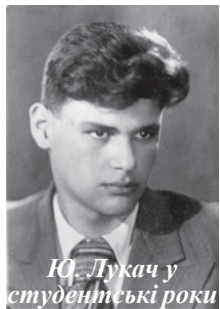
Виключна порядність, чесність і справедливість у стосунках зі студентами, колегами й керівництвом давали змогу Юрію Юхимовичу завжди відкрито дивитися у вічі всім, з ким йому довелося спілкуватися протягом майже шістдесяти років його науково-педагогічної діяльності. Чого варте лише те, що наприкінці 1950-х років студенти-вечірники, багато з яких (у тому числі і фронтовики) були старшими за тодішнього декана вечірнього факультету Ю.Ю. Лукача, поза очі з повагою називали його "Батя"...

Юрій Юхимович був одним з найкращих викладачів й чудовим лектором. Для багатьох поколінь студентів він залишився зразком викладача. Студенти його не лише поважали й цінували, а й навіть боготворили, адже на екзаменах він так ставив запитання, що в ньому зазвичай вже містилася половина відповіді. А в навчальному процесі він вважав, що прагнення змін не завжди є свідченням прогресивного підходу і, навіпаки, потяг до апробованих традицій не завжди є свідченням консерватизму. Також він був прибічником того, що основним завданням вищої школи має бути не підготовка закінченого фахівця, а підготовка фахівця, здатного самостійно мислити та працювати. І ще одне: професор Лукач ніколи масово не ставив високих оцінок і не вимагав цього від підлеглих, адже він небезпідставно вважав, що висока успішність може бути свідченням низького рівня навчального процесу.

...Коли через важку хворобу Ю.Ю. Лукач виявився прикутим до дивану, він неодноразово зізнавався авторів цих рядків, що постійно нудьгує за інститутом (рідний для нього КПІ він так і не навчився називати університетом) і за спілкуванням зі своїми студентами – з тими, кому він присвятив майже все своє життя. І при цьому часто з гіркотою в голосі додавав: "Трагедія полягає не в тому, що старієш тілом, а в тому, що душею залишаєшся молодим".

Серце Юрія Юхимовича Лукача перестало битися 13 червня 2014 року, проте його рідні, а також численні учні й колеги завжди пам'ятатимуть його як Ученого, Педагога та Інтелекту, що зробив вагомий внесок у розвиток славетної Київської політехніки.

Ігор Мікульонко, професор,
один з учнів і колег Ю.Ю. Лукача

Ю. Лукач у студентські роки

Ю.Ю. Лукач

Історія Київської політехніки – в університетській бібліотеці

У Науково-технічній бібліотеці ім. Г.І. Денисенка, окрім великого фонду спеціальної фахової літератури, зберігається масив документів, присвячених історії КПІ ім. Ігоря Сікорського, його підрозділів, наукових гуртків, громадських об'єднань та організацій. Цей унікальний фонд склався поступово, протягом століття.

Найстаршим є нарис інженера А. Абрагамсона "Київський політехнічний інститут імператора Олександра II", опублікований в київському журналі "Інженер" 1898 р. Автор детально розкриває передумови створення Київського політехнічного інституту, фіксує конкретні факти, називає імена людей, причетних до його організації. Цінність видання в тому, що воно передає тогочасну піднесену атмосферу підготовки і відкриття нової політехнічної вищої школи, адже свідчення сучасників подій та її безпосередніх учасників завжди є унікальними. Артур Адольфович Абрагамсон і сам був людиною неординарною. Він народився 1854 р. в Одесі, здобув дві вищі освіти, працював на Південно-Західній залізниці, брав активну участь в науковому і громадському житті Києва. А ще, з 1882 по 1917 р. він був одним із редакторів періодичного видання для техніків та інженерів "Інженер".

У подальшому практично всі історичні нариси видавались до конкретних ювілейних дат. Так, у фонді маємо три видання до 15-річчя навчального закладу.

Це, по-перше, "Матеріали до історії Київського політехнічного інституту" (Київ, 1914 р.), де викладено багато цінної інформації, фінансові звіти будівельних робіт, схеми і плани побудованих приміщень, результати опитування студентів і випускників Механічного відділення.

Також це "Ілюстрований збірник матеріалів до історії виникнення Київського політехнічного інституту", (Київ, 1914 р.), присвячений пам'яті В.Л. Кирпичова, до якого увійшли життєпис першого директора Київського політехнічного, його промова на відкритті інституту "Vivat, crescat, floreat!", історія виникнення Київської політехніки та інформація про стан вищої технічної освіти на період його відкриття, детальна історія проектування та зведення навчальних корпусів. Книгу випустило Київське Політехнічне Товариство Інженерів та Агрономів, укладач – Іван Михайлович Ганицький, професор кафедри прикладної механіки КПІ.

І, нарешті, "Нарис розвитку і сучасного стану Хімічного відділення" (Київ, 1913 р.) (матеріали зібрані професорами і викладачами відділення, за редакцією В.Г. Шапошнікова) з детальним викладенням історичного, фактичного матеріалу, безліччю фотографій, малюнків, планів, схем, таблиць.

Перше видання українською мовою, присвячене історії КПІ, вийшло до 25-річчя інституту – ювілейний збірник "Київський Політехнічний і Київський Сільсько-господарський інститут. XXV років. 1898-1923" (Київ, 1924 р.). Цей грубезний том також містить багатий ілюстративний матеріал. І хоча в книзі суттєво відчувається вплив радянської ідеології, всі головні статті написано безпосередньо професорами, завідувачами кафедр, керівниками інших підрозділів. Отож в них колоритною і своєрідною українською мовою подано детальні описи розвитку підрозділів. До речі, мова ця дає уявлення про тогочасну орфографію та лексику.

Усі ці документи є унікальними першоджерелами для вивчення історії нашого закладу освіти, його становлення і перших десятиліть діяльності.

Цікавим документом є "Матеріали до історії казенної садиби "Затишшя" Київського політехнічного інституту". Це літографоване видання, без вихідних даних (орієнтовно рік випуску – 1910-1911, м. Київ), на першій сторінці позначка – збирав і укладав П.Р. Сльозкін. (Петро Родіонович Сльозкін – професор і декан Сільськогосподарського відділення КПІ). До речі, інформацію про це господарство, яким володів інститут з 1901 по 1917 р., детально викладено в книзі І.Я. Андрєєва "Рання історія Київського політехнічного інституту" (2023 р.).

Історія Київської політехніки в десятиріччя перед Другою світовою війною висвітлюється в таких виданнях: "До десятиріччя існування електротехнічного факультету Київського політехнічного інституту" (видано Електротехнічним факультетом КПІ, 1929 р.) та "Київський індустріальний інститут" (виданий 1939 р., до 40-річчя КПІ). Складний, а інколи трагічний, період української історії подається в цих документах виключно з радянської точки зору, але все ж

головні події життя інституту зафіксовано: реорганізація і зміна назви, розділення чи об'єднання факультетів, кафедр, прізвища викладачів та інші. Тому, безумовно, для дослідників історії Київського політехнічного інституту ці документи також є важливими.

Історичний нарис "Про діяльність колективу Київського індустріального інституту в м. Ташкенті в дні Великої Вітчизняної війни" (Київ, 1944 р.) – невелике за обсягом видання на усього 11 своїх сторінках розповідає про діяльність інституту в роки Другої світової війни, коли заклад був евакуйований до столиці Узбекистану, де у 1942-1944 р. викладачі і студенти КПІ стали частиною Середньоазійського індустріального інституту. Це, наскільки нам відомо, єдине видання, присвячене складному воєнному періоду історії.

Варто звернути увагу на те, що практично всі видання до 1945 р., окрім двох – 1923 та 1929 рр., написано і видано російською мовою. Але і в післявоєнні десятиліття вся література про університет була російськомовною. Як, утім, і більшість фахових видань – підручників, наукових робіт, довідників і словників. Напевно, було б цікаво дослідити відсоток навчальних посібників українською мовою, за якими навчались майбутні інженери.

Одне з перших ґрунтовних досліджень другої половини ХХ ст. про КПІ вийшло друком 1961 р. Його назва "З історії Київського політехнічного інституту: збірник документів і архівних матеріалів". Цікаво, що екземпляр, який маємо у фонді, підписав студентці Забазовій Ніні Олексіївні ректор Г.І. Денисенко – за відмінні результати у навчанні, участь в громадському житті інституту і на честь 75-річчя КПІ. Пізніше вона передала книгу в дар бібліотеці.

У 1970-х роках вийшло ще декілька видань – російськомовні буклети, альбоми та історичні нариси для популяризації навчального закладу. Але вже у 1992 р. з'явився невеликий за обсягом проспект українською мовою "Київський політехнічний інститут. 1898-1998".

Протягом першого десятиліття незалежності України, окрім видань, присвячених інституту, з'являються книги про окремі підрозділи, присвячені 100-річчю Київського політехнічного: "Хіміко-технологічний факультет: до 100-річчя Київського політехнічного інституту і хіміко-технологічного факультету" (Київ, 1997 р.) – огляд педагогічної і наукової діяльності за 100 років існування; "Кафедра електромеханіки: історичний нарис" (Київ, 1998 р.), автор – Шумилов Ю.А.; "Зварювальний факультет. Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут" (Київ, 1999 р.), автор – Сливінський А.М. і багато інших видань, наповнених цінною, подекуди унікальною історичною інформацією, вперше зафіксованою на папері.

До дня народження інституту активно публікувались різноманітні спогади, мемуари, літописи і довідники: "Спогади: присвячується 100-річчю з дня заснування Київського політехнічного інституту" (Київ, 1998 р.) – за редакцією В.І. Молчанова; "Славетні імена Київського політехнічного інституту" (Київ, 2003 р.) – з біографічними даними, портретами, фотоілюстраціями, бібліографією; "Літопис вищих навчальних закладів. Випускники КПІ", Київ, 2003 р.; "Хто є хто. 1898-2009: Довідник. Професори Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут" (Київ, 2009 р.) і багато інших цікавих видань.

Також напередодні ювілею навчального закладу вийшла з друку книга "КПІ крізь роки: історичний огляд, 6 етапів: до 75-річчя Жовтневого району міста Києва" (Київ, 1997 р.), підготовлена великим колективом авторів, наукових консультантів, редакторів. Одним з головних авторів був Володимир Іванович Лиховодов, головний архітектор Київського політехнічного, автор перспективного Генерального плану інституту (1973-1975 рр.). Видання має електронну копію і представлено в Цифровій бібліотеці Київської політехніки.

Ще одне видання, яке також було видане до 100-річчя університету, – "Національному технічному університету "Київський політехнічний інститут" 100 років: збірник нарисів" (Київ, 1998 р.). До нього увійшли три видрукувані окремими книжками нариси – "КПІ. Від першого кроку до першого випуску" (автор – В.І. Лиховодов та ін.), "КПІ – коліска інженерної освіти і науки в Україні" (автор – М.З. Згуровський), "Ректори КПІ" (автор – В.О. Константинов). Детальну розповідь, що опирається на архівні матеріали та історичні документи, доповнює безліч фотоматеріалів. До сьогодні воно користується успіхом у всіх дослідників діяльності університету.

110-річчя НТУУ "КПІ", було відзначене створенням об'ємної наукової роботи – "КПІ. Перше століття: історичний огляд" (Київ, 2007 р., автор-укладач В.І. Лиховодов). Робота також має електронну версію. Бездоганна поліграфія, унікальні фотоматеріали, малюнки, креслення, портрети – ось що виділяє видання з-поміж подібних. До його створення долучилися багато авторів, чие життя, наукова і викладацька діяльність пов'язані з легендарним навчальним закладом.

Йдуть роки, і вже 2023 р., до 125-річного ювілею КПІ ім. Ігоря Сікорського (ім'я якого університет носить з 2016 р.), було підготовлено ще одне видання – "КПІ. Друге століття. Продовження традицій", автори-упорядники: Згуровський М.З., Ільченко М.Ю., Стефанович Д.Л., Татарчук В.В. і ще 13 осіб. Примірник, який зберігається у фонді історії КПІ

ім. Ігоря Сікорського, було подаровано з дарчими написами: "КПІ – це майбутнє моєї країни. Розвивати його – молодим, КПІ – це чудовий взірць всього світу, Прославляти його – нам усім! 30.09.2024. Михайло Ільченко" та "Колективу Науково-технічної бібліотеки ім. Г.І. Денисенка з найкращими побажаннями продовжити справу збереження пам'яті про КПІ ім. Ігоря Сікорського на добру згадку від автора. 14 листопада 2024 р. Віталій Татарчук".

До створення розділу про університетську книгозбірню долучилися працівники бібліотеки, зокрема – Відділу рідкісних і цінних видань. Адже історія бібліотеки розпочалась разом з історією університету і серед нарисів є також видання, присвячене саме їй – "100 років Науково-технічній бібліотеці НТУУ "КПІ" ім. професора Г.І. Денисенка" (Київ, 2000 р.), автор Василь Герасимович Дригайло (1937-2024), який майже все життя працював в бібліотеці і 25 років очолював її.

Дослідження історії КПІ ім. Ігоря Сікорського тривають, до бібліотеки надходять нові книги, присвячені різним галузям життя і діяльності навчального закладу. Ось деякі з таких видань: "Капела – співуча родина: історія хору КПІ, спогади і творчість капелістів" (Київ, 2009 р.), упорядники С.Цушко, В. Ігнатюк; "Історія КПІ крізь призму інститутської преси. Рік 1929" (Київ, 2011 р.), автор Костилева С.О.; "Київська політехніка: початок історії", Київ, 2018 р., автори Янковий В.В. і Стефанович Д.Л.; "Парк КПІ. Дендрологічний путівник територією КПІ ім. Ігоря Сікорського", (Київ, 2019 р.), автор Ліберт Н.С.; "Badacz Bezkrzesnej Ziemi" (Вроцлав, 2020 р.), автор випускник КПІ і очільник Секції випускників Київської політехніки при Польському науковому товаристві Януш Фукса.

Звичайно, бібліотечний фонд включає численні цінні та унікальні документи і, окрім історичних нарисів, на книжкових полицях зберігаються біографії видатних вчених, професорів КПІ, спогади випускників, мемуари... Частину книг оцифровано. Вони доступні 24/7 на сторінці Цифрової бібліотеки Київської політехніки <https://dil.kpi.ua/dlibra>. Інші видання чекають на своїх читачів у залі рідкісних і цінних видань. Завжди раді допомогти з пошуком і відповісти на питання. Бібліотека поруч!

Марина Мірошніченко,
провідний бібліограф Відділу рідкісних і цінних документів НТБ ім. Г.І. Денисенка

**Київський
Політехнік**

газета Національного технічного
університету України
«Київський політехнічний інститут
імені Ігоря Сікорського»

<https://www.kpi.ua/kp>

Ідентифікатор друкованого медіа
в Реєстрі суб'єктів у сфері медіа
R30-03597

Головний редактор: Д.Л. СТЕФАНОВИЧ

Провідний редактор: Н.Є. ЛІБЕРТ

Дизайн та комп'ютерна верстка: І.Й. БАКУН

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається з авторською.

03057, м. Київ,
вул. М. Брайчевського, 5А,
корп. №31, кімн. 14
(4-й поверх)

gazeta@kpi.ua

(044) 204-85-95